

# Kongen og kunstneren

Et eventyr

Af musiker og forfatter Camilla Mills

Der var engang en mægtig konge som herskede over et rigt lille land langt oppe i det kolde nord. Det var et sagnomspundet domæne af myter, eventyr, havfruer, ædle krigere og skønne møer. Der var knejsende skove og bakkende dale og alt åndede fryd og gammen, som det havde gjort det i mange år. Kongen yndede at fortælle historier fra gammel tid når vinen skvulpede i hans bæger og han sang hjerteligt de legendariske sange som fyldte hans bristefærdige hjerte med kærlighed til sit rige. Og så elskede han lyden af den musik, der drev op fra gaden, hvor en gammel musiker hver dag sad og spillede på sin fiol. Kongen kastede ligeledes hver dag en mønt ud af vinduet til ham, for han ville gerne vise den gamle sin taknemmelighed og anerkendelse.

Men en dag kom kongens notar ind i tronsalen og meddelte ham, at der ikke længere var særligt mange dukater på bunden af kongens skattekasse.

Kongen blev rasende og greb sin notar i kraven.

"Hvad er alle disse dukater gået til, din håbløse lurendrejer?!"

"Deres majestæt," gispede notaren, "de fleste midler er blandt andet gået til Den Kongelige Militær!"

"Hvorfor det?!" tordnede kongen, "vi er jo ikke i krig!"

"Nej, Deres majestæt, men hvis ... *hvis*, vi bliver truet, så må vi jo være forberedte. Og det koster mange dukater at have så mægtig en hær som eders. I er jo en stor konge, som hersker over et sagnomspundet land med ædle krigere, havfruer og ..."

"Ja tak!" afbrød kongen og slumped sammen på tronen. Tankerne rasede og rev i ham og han anede ikke hvad han skulle gøre.

Netop da lød tonerne igen fra den gamle kunstners fiol. De dansede blidt igennem vinduet og ind i hans hjerte for at stryge hans plagede sjæl, så han endelig, endelig kunne høre sine tanker under den, til tider, lidt for stramme krone.

Men notarens ord blev ligeledes også ved med at spille i det kongelige hoved.

Jo, det var sandt. De måtte forbedre sig på krig, selvom der havde åndet fred i mange år og at de omkringliggende lande ligeledes var oplyste nationer, som heller ikke længere brugte sværd, men ord og love til at løse deres konflikter ...

"Hmm," kongen klappede sig på sin tykke mave, "nej, militsen kan vi ikke undvære. Der er ikke andet for end at vi må spare."

Han rejste sig brat op.

"Vi må skære alle overflødige udgifter bort. Sådan er min Lov!"

"Ja, sire," svarede notaren og bukkede dybt.

"Hvad står der i den kongelige kalender i dag?"

Notaren skyndte sig hen til en stor bog, der lå på en guldbelagt chatol, som var gået i arv fra kongens salige moder. Møblet var det eneste minde han havde om hende og han blev altid rolig, når han kiggede på det.

Ovenover hang et portræt, som en talentfuld maler havde lavet af hans far, og han elskede at sidde på sin trone og betragte de to kunstværker. Han kunne ikke forklare hvad det var de lige præcis gjorde ved ham, han vidste blot at han blev glad.

"I skal i det kongelige skuespilhus denne aften, Deres Majestæt," hvor der er en opsætning til ære for glæden, kærligheden og indsigten."

Kongen kneb sit ene øje sammen.

"Og hvad er det lige præcis, at det har til formål?"

"Øh?"

Notaren bladrede befippet rundt i kalenderen men kunne ikke finde noget svar. Derfor sagde han blot: "der er intet andet formål end ... morskab?"

"Hmm ..." det var lige det som kongen havde frygtet. Han havde glædet sig til at se det teaterstykke i umindelige tider. Han havde støttet det med op til flere dukater. Men morskab?! Det var spare tider!

"Aflys stykket og nedlæg skuespilhuset!" bebudede han, "alt hvad der ikke tjener et øjensynligt formål som man kan tage og veje med sin blotte hånd, skal ikke længere støttes af den kongelige skattekasse."

"Meget vel, herre," sagde notaren og fulgte med i kongens skygge da han rejste sig op og forlod tronsalen uden så meget som at kaste et blik ud ad vinduet. En dukat hver dag, løb også op. Kunstneren og hans fiol måtte undvære.

Og sådan gik det altså til, at kongen og det lille land spinkede og sparede igennem mange, mange år. Skattekasten begyndte igen at fyldes op og forretningslivet stortrivedes i hans rige, hvilket bevirkede at mægtige bygninger blev rejst overalt.

Men kongen selv, blev mindre og mindre. Hans før så fyldige form var nu spinkel og grå, og de kongelige kinder var indskrumpede og dækket af et mat og tjavset skæg. Han sad i en trone, som næsten opslugte hans slunkne korpus, med en krone på hovedet der føltes alt for stor og alt for tung.

I det øjeblik løftede han mat sit blik. Hans salige moders chatol var borte og det samme var portrættet af hans fader!

Kongen blev rasende og stormede ned i skatkammeret hvor den lille notar sad og talte alle de mange skinnende dukater der var stablet op langs vægge og på gulve i store bunker.

"Deres majestæt," jublede han, med en lille smule savl i den ene mundvig, "vi er rige igen!"

Men kongen kunne ikke dele hans glæde. Han var alt for gal.

"Hvor er min moders chatol og min faders portræt?!"

Notaren kiggede mystificeret på ham.

"Jamen herre, Deres nye lov bebuder at alt der blot har til formål at forskønne og glæde, skal spares bort. Deres moders chatol er solgt, ligesom også Deres faders portræt. Se," sagde notaren og pegede på en bunke penge, "se hvad de har indbragt os!"

Men kongen følte kun sygdom i sit hjerte da han tungt slæbte sig tilbage til sin tronsal. Han kunne ikke sætte ord på følelsen, den tomme, gnavende intethed der havde hjemsøgt ham i månedsvis. Men kongen havde heller aldrig været en ordets mand. Han havde famlet igennem det kongelige bibliotek i et forsøg på at finde andre og måske mere veltalende individer til at sætte ord på hans afsavn, men der var kun bøger

om erhverv og hvordan man fordoblede mængden af sine dukater. Men han vidste at der var noget der *manglede* i hans kongelige tilværelse ... og ikke kun chatollet og portrættet. I det øjeblik gik det op for kongen, at han ikke havde hørt den gamle kunstners fiol i umindelige tider.

Han rejste sig op, hev op i sine posende, kongelige knæbukser og skyndte sig hen til vinduet. Åh, han ville give alt for at høre de smukke melankolske toner ... dét ville hjælpe. Bare at sidde og lytte – lade sig holde af musikken. Han lænede sig begejstret ud af det buede vindue, men der var ingen på gaderne, udover de myldrende masser, der alle var på vej på arbejde for at udføre dagens dont.

Kongen betragtede sine undersåtter. Der var et sammenbidt udtryk over dem alle. Hårdt og koldt. Ingen smilede, ingen så op, ingen lo. Han skyndte sig ud af tronsalen så hurtigt han kunne og begav sig ud på stræderne. Dersom han havde tabt sig så meget, var der ingen der genkendte ham, og han måtte kæmpe sig igennem det grå menneskemylder ligesom alle andre, for at nå hen under sit eget slotsvindue. Men der sad ikke nogen gammel kunstner. Der var intet andet end støv.

Kongen standsede en kvinde med en kurv fuld af frugter under armen.

"De dér! Hvor er den gamle kunstner som plejede at sidde her og spille så vidunderligt på sin fiol?"

Kvinden så ud som om hun skulle til at bede kongen om at fise af, da hun opdagede den vaklende krone på hans knoklede hoved.

"Kunstneren ... Det gamle øg? Jamen, han er da død for lang tid siden."

"Hvorfor?!" udbrød kongen og kvinden så ganske perpleks ud.

"Fordi han ikke havde råd til at købe mad. Det eneste han kunne var at spille, og det var der ikke nogen der havde brug for. Han kunne ikke lære et andet håndværk, så han kunne være nyttig og tjene sine egne dukater. Så han fik hvad han havde fortjent. Den gamle tosse."

"Hvorfor var der ikke nogen der brødfødte ham?!" buldrede kongen rasende, idet en skygge af hans tidligere selv blev vakt til live.

"Jamen," sagde kvinden og hankede ubekvemt op i sin bugnende kurv, "hvorfor skulle vi, når De heller ikke gjorde det længere, Deres majestæt?"

Ordene ramte kongen som en lanse igennem hjertet. Han forstod pludselig hvad han havde sparet væk. Han forstod pludselig hvad de havde solgt for de dukater der lå og funkede nede i skattekammeret. Kongen i det lille land højt mod nord af ædle krigere og storslåede sagn, forstod langt om længe at han havde spinket og sparet sit riges sjæl helt og aldeles bort.

Så den tidligere så mægtige regent satte sig under sit vindue, mens tårer trillede ublasert ud af hans øjne idet han lagde sin krone på jorden. Ligesom alt andet omkring ham, blev han dækket af gråt fortrøstningsløst støv.

Og dér sidder han endnu og forgæves lytter efter de hviskende toner som engang fyldte hans hjerte med så megen ren og uforfalsket glæde ...

Snip snap snude etc.